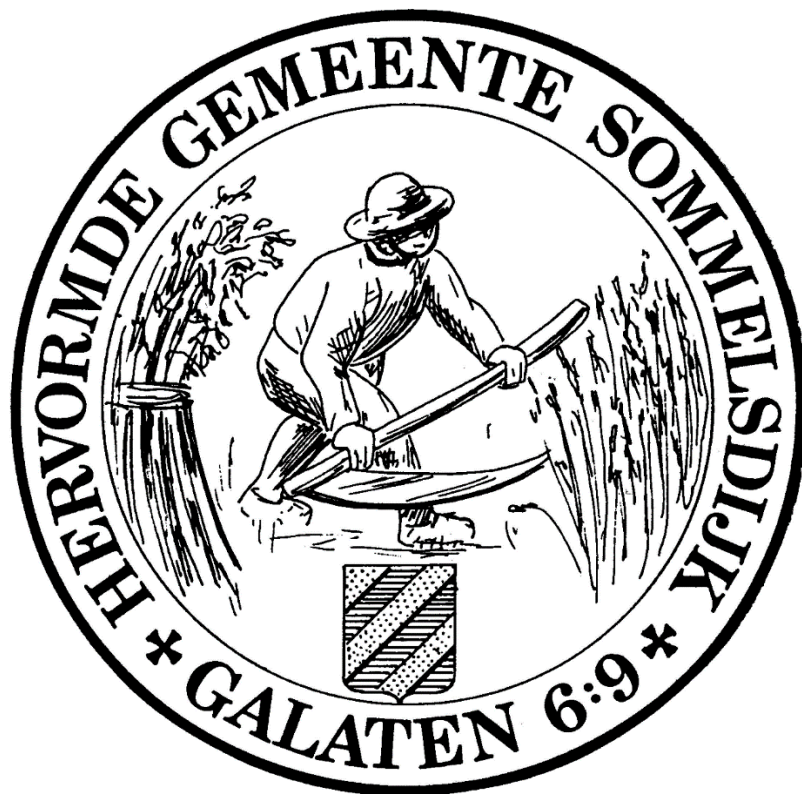

Samen gemeente van God

Beleidsplan Hervormde gemeente Sommelsdijk 2023-2027

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	5
2.	Onze gemeente	6
2.1	Algemene omschrijving	6
2.2	Relatie PKN en andere kerken	7
2.3	Missie en opdracht	8
2.4	Kerkenraad	9
2.5	Kerkbeheer	10
2.6	Nieuw Rijsenburgh/Lukaskapel	11
2.7	Informatievoorziening en communicatie	11
2.8	Aandachtspunten en beleidsvoornemens	12
3.	Toegewijde gemeente	13
3.1	God dienen	13
3.2	Erediensten	13
3.3	Prediking	14
3.4	Sacramenten	15
3.5	Zingen	16
3.6	Andere onderdelen	16
3.7	Aandachtspunten en beleidsvoornemens	17
4.	Pastorale gemeente	18
4.1	Samen	18
4.2	Wat is pastoraat?	18
4.3	Allerlei vormen	18
4.4	Pastoraat door ambtsdragers	19
4.5	Aandachtspunten en beleidsvoornemens	20
5.	Diaconale gemeente	21
5.1	Dienen	21
5.2	Waarom?	21
5.3	Hoe?	22
5.4	College van diakenen	22
5.5	Aandachtspunten en beleidsvoornemens	23
6.	Missionaire gemeente	24
6.1	Grote opdracht	24
6.2	Missionaire gemeente	24
6.3	Missionaire activiteiten	25
6.4	Aandachtspunten en beleidsvoornemens	25
7.	Lerende gemeente	26

7.1	School van God	26
7.2	Uitgangspunten	26
7.3	Vormen en thema's	27
7.4	Jeugdwerk en catechese	28
7.5	Aandachtspunten en beleidsvoornemens	28
8.	Uitvoeringsdocument	29
9.	Vaststelling	29
10.	Versiebeheer	30

1. Inleiding

Nieuw beleidsplan

De kerkorde schrijft voor dat de kerkenraad een beleidsplan vaststelt ter zake van het leven en werken van de gemeente (ordinantie 4.7.1). Dit nieuwe beleidsplan wil de komende jaren richting geven aan de uitvoering van het beleid van onze hervormde gemeente en aan de daaruit voortvloeiende activiteiten. We weten ons daarbij afhankelijk van de leiding en zegen van onze God. 'Onze hulp is in de Naam van de HEERE, Die hemel en aarde gemaakt heeft' (Ps. 124:1).

Drie onderdelen

In dit beleidsplan beschrijven we de roeping van onze gemeente. Daarnaast formuleren we een aantal beleidsvoornemens en aandachtspunten voor bezinning. In de derde plaats werken we een aantal zaken verder uit in verschillende uitvoeringsdocumenten.

Verantwoording

In 2019 is een kerkenraadscommissie aan het werk gegaan om het beleidsplan 2016-2020 te herzien en te actualiseren. Door de coronatijd heeft dit proces aanzienlijk langer geduurd. In de zomer van 2022 kwam een eerste versie gereed. Deze is besproken met de kerkenraad op 19 september 2022 en vastgesteld door de kerkenraad op 10 oktober 2022. Op de gemeenteavond van 18 oktober 2022 is het beleidsplan met de gemeente gedeeld.

Bewaren

Bij het herzien en actualiseren hebben we gezocht naar de juiste balans tussen bewaren en vernieuwen. De eerste taak van een christelijke gemeente is bewaren. We willen geen originele gemeente zijn, maar een christelijke gemeente, in gemeenschap met al die andere christenen wereldwijd en de eeuwen door. We belijden niet ons geloof, maar 'het' geloof, dat 'eenmaal aan de heiligen overgeleverd is' (Jud. 1:3). Het Woord van de Heere, waarnaar we ons geloof richten, waarop we ons geloof gronden en waarmee we ons geloof bevestigen (Nederlandse Geloofsbelijdenis, artikel 5), blijft tot in eeuwigheid (1 Petr. 1:25).

Vernieuwen

Daarnaast is vernieuwing ook steeds weer nodig. Allereerst om te groeien in het verstaan van Gods Woord en het Evangelie. In de tweede plaats om steeds weer 'hervormd' te worden (Ps. 139:23-24) en de weg die de Heere God wijst met meer inzicht, toewijding en gehoorzaamheid te mogen gaan, persoonlijk en als gemeente. In de derde plaats vraagt elke tijd om een eigen vertaling en toepassing van het Woord van God, zodat we God horen spreken in onze eigen taal (Hand. 2:11).

Opzet

De opzet van het beleidsplan is als volgt. We beginnen in hoofdstuk 2 met een algemene beschrijving van onze gemeente. In de hoofdstukken 3 tot en met 7 wordt de roeping van de gemeente in vijf thema's uitgewerkt en toegelicht. Daarna volgen enkele uitvoeringsdocumenten.

2. Onze gemeente

2.1 Algemene omschrijving

Hervormde gemeente Sommelsdijk

De Hervormde gemeente van Sommelsdijk is een gemeenschap van mensen die door God geroepen en apart gezet zijn om Hem te dienen als onze Schepper en Verlosser. De Bijbel, het onfeilbare Woord van God, is daarbij de bron, het fundament en het richtsnoer voor wat we geloven en voor hoe we willen leven. De boodschap van de Bijbel is heel mooi samengevat en verwoord in de geloofsbelijdenissen van de vroege kerk en de reformatie. Zoals de naam van onze gemeente aangeeft ('hervormd'), zijn we een gemeente die bewust wil staan in de protestantse traditie. Daarbij voelen we ons in het bijzonder verbonden met de gereformeerde belijdenis.

Dorp

Sommelsdijk is een dorp in de gemeente Goeree-Overflakkee, in de Nederlandse provincie Zuid-Holland, gelegen op het gelijknamige eiland Goeree-Overflakkee. Vroeger maakte het als enige dorp op het eiland deel uit van het gewest Zeeland. Op 1 januari 2021 had Sommelsdijk 7.170 inwoners, waarmee het (na Middelharnis) het op een na grootste dorp van Goeree-Overflakkee is. Het dorp is vastgegroeid aan Middelharnis. Het overgrote deel van de bevolking is werkzaam in de dienstverlening, met een gelijke verdeling tussen commercieel- en niet commercieel. Veel inwoners zijn forenzen die buiten het eiland Goeree-Overflakkee hun werk hebben.

Korte geschiedenis gemeente en kerkgebouw

Volgens de archieven is de Hervormde gemeente van Sommelsdijk geïnstitueerd omstreeks 1573. De kerkbouw is gestart in 1464 en voltooid in 1499. Twee grote branden troffen de kerk, de eerste in 1624 en de tweede in 1799. Tijdens de wederopbouw na de brand van 1624 werd besloten de toren te herbouwen aan de westkant van de kerk. Na de tweede brand in 1799, waarbij ook een aantal huizen en schuren in vlammen opgingen, is het koor niet meer opgebouwd. Hier rest tot op dit moment een ruïneachtige omgeving, met nu in de open lucht de grafkelder van de familie van Aerssen.

Volkskerk en keuzekerk

We kunnen het karakter van onze gemeente als volgt typeren. Enerzijds is onze gemeente een 'gewone' hervormde gemeente met het karakter van een 'volkskerk': de kerk van en voor het dorp. De gedachte van Gods verbond, dat aan ons geloven en kerk-zijn voorafgaat, speelt hierbij een belangrijke rol. We hebben een lange traditie van omgaan met verschillen, hoewel de gemeente tegelijkertijd een duidelijke hervormd-gereformeerde identiteit heeft (wat bijvoorbeeld in de erediensten duidelijk naar voren komt). Anderzijds zien we onder invloed van o.a. onze cultuur (individualisme) steeds meer de ontwikkeling naar wat sociologen een 'keuzekerk' noemen, waarbij de nadruk ligt op de eigen manier van kerk-zijn en geloven en waarbij de persoonlijke keuze meer benadrukt wordt dan trouw aan het kerkverband. Vanuit de Bijbel hebben beide benaderingen van kerk-zijn ('open', denkend en levend vanuit God Die Zijn verbond sluit met mensen; en meer 'belijdend' en 'belijnd', vanuit de een duidelijke persoonlijke keuze en toe-eigening en een toegewijde manier van leven) hun goed recht en moeten we ze ook beide een plek geven.

De formele samenstelling van de leden van de gemeente per 1 januari 2022

Leeftijd	Belijdend lid	Dooplid	Overig	Totaal	%
0 t/m 9 jaar	-	70	-	70	4 %
10 t/m 19 jaar	2	111	5	118	6 %
20 t/m 29 jaar	30	95	24	149	8 %
30 t/m 39 jaar	50	53	44	147	8 %
40 t/m 49 jaar	70	66	73	209	11 %
50 t/m 59 jaar	102	177	113	392	20 %
60 t/m 69 jaar	93	165	120	378	20 %
70 t/m 79 jaar	75	143	54	272	14 %
80 jaar en ouder	62	96	36	194	10 %
Totaal	484	976	469	1929	100 %

Het aantal pastorale eenheden bedraagt 1.107, de gemiddelde leeftijd is 53 jaar.

De samenstelling van het globale aantal meelevende leden van de gemeente per 1 januari 2022

Leeftijd	Belijdend lid	Dooplid	Overig	Totaal	%
0 t/m 9 jaar	-	65	0	65	9 %
10 t/m 19 jaar	1	105	0	106	14 %
20 t/m 29 jaar	30	50	0	80	11%
30 t/m 39 jaar	45	10	0	55	7%
40 t/m 49 jaar	65	5	5	75	10%
50 t/m 59 jaar	80	15	0	95	12%
60 t/m 69 jaar	80	20	5	105	14%
70 t/m 79 jaar	65	20	5	90	12%
80 jaar en ouder	55	20	5	80	11%
Totaal	421	310	20	751	100 %

Onder meelevende leden verstaan we gemeenteleden waarmee de wijkouderlingen pastorale contacten onderhouden.

Het aantal pastorale eenheden, bestaande uit meelevendenden, bedraagt 310, de gemiddelde leeftijd is 45 jaar.

2.2 Relatie PKN en andere kerken

Protestantse Kerk in Nederland

Onze hervormde gemeente is allereerst een gestalte van Gods eeuwoude en wereldwijde 'éne, heilige, algemene (katholieke) en apostolische kerk' (Geloofsbelijdenis van Nicea). Daarnaast maakt ze, meer concreet, deel uit van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN), de grootste protestantse kerk in Nederland, die in 2004 is ontstaan na de fusie van de Nederlandse Hervormde Kerk, de Gereformeerde Kerken in Nederland en de Evangelisch-Lutherse Kerk. In het Convenant van Alblasserdam, een

verklaring van hervormde gemeenten die eind 2003 is opgesteld, en de Verklaring Gereformeerd Belijden is onder woorden gebracht hoe onze gemeente haar plek binnen de PKN wil innemen.

Relatie met andere kerken

Hoewel we deel uitmaken van de PKN, voelen we ons verbonden met andere kerken en christenen, in het bijzonder met christenen die de gereformeerde belijdenis van harte onderschrijven. Deze verbondenheid komt tot uitdrukking in ontmoeting en gezamenlijke activiteiten.

2.3 Missie en opdracht

Gods werk en ons werk

Geloven begint niet bij ons. Ook de kerk begint niet bij mensen. God roept ons in Zijn genade tot Zijn Zoon de Heere Jezus en stelt ons door Zijn Geest in staat om Hem te kennen en met Hem en voor Hem te leven. De kerk is allereerst Gods werk. Hij is de eerste, en moet ook steeds weer de eerste zijn. 'Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst liefgehad heeft' (1 Joh. 4:19). Tegelijkertijd werken wij ook, juist omdat God werkt (Filipp. 2:12-13). Hij zet ons in beweging en maakt ons actief.

Drie hoofdopdrachten

De Bijbel wijst ons als christenen op drie hoofdopdrachten, die nauw met elkaar verbonden zijn:

Hoofdopdracht	Richting
1 God eren	Naar boven kijken
2 Elkaar opbouwen	Naar binnen kijken
3 Getuigen in de wereld	Naar buiten kijken

Vijfvoudige roeping

Deze drie hoofdopdrachten kunnen we als volgt verder uitwerken in een vijfvoudige roeping:

Roeping	Kernwoord
1 Toegewijde gemeente	God
2 Pastorale gemeente	Gemeenschap
3 Diaconale gemeente	Dienen
4 Missionaire gemeente	Evangelie
5 Lerende gemeente	Bijbel

In het vervolg van dit beleidsplan zal deze vijfvoudige roeping uitgewerkt worden.

2.4 Kerkenraad

Ingesteld door Christus

In de christelijke gemeente hebben we allemaal een taak en een roeping in het 'ambt van alle gelovigen'. Samen vormen we het lichaam van Christus en in dat lichaam is ieder lid nodig en heeft ieder lid gaven van God gekregen (1 Kor. 12:12-31, Heidelbergse Catechismus, zondag 21). Daarnaast heeft Christus verschillende bijzondere ambten ingesteld. Hij geeft deze ambtsdragers om de gemeente te leiden en toe te rusten en bij het heil en het geloof te bewaren en terug te brengen. De ambtsdragers mogen Hem vertegenwoordigen en worden door Hem geroepen (Ef. 4:11). Tegelijkertijd vertegenwoordigen ze de gemeente en worden ze door de gemeente geroepen.

Drie ambten

We onderscheiden drie ambten: predikanten, ouderlingen en diakenen. Samen zijn ze verantwoordelijk voor de opbouw van de gemeente en dragen ze zorg voor (1) de dienst van Woord en sacramenten, (2) de missionaire, diaconale en pastorale arbeid, (3) de geestelijke vorming, (4) het opzicht, (5) het rentmeesterschap over de vermogensrechtelijke aangelegenheden en (6) andere arbeid tot opbouw van de gemeente.

Samenstelling

De kerkenraad in onze gemeente bestaat op dit moment uit de predikant, elf ouderlingen, drie ouderlingen-kerkrentmeester en zes diakenen. Zeven ouderlingen zijn pastorale of wijkouderling, één ouderling richt zich in het bijzonder op het pastoraat in Nieuw Rijsenburgh, één ouderling is scriba, één ouderling richt zich in het bijzonder op het evangelisatiewerk. Daarnaast richten één ouderling en één diaken zich in het bijzonder op het jeugdwerk.

Predikant

De predikant is in het bijzonder geroepen tot:

- De bediening van het Woord (de uitleg en de toepassing daarvan).
- De bediening van de sacramenten.
- De openbare gebeden.
- De herderlijke zorg en het opzicht, samen met de ouderlingen.
- Het onderricht en de toerusting.

Ouderlingen

De ouderlingen zijn in het bijzonder geroepen tot:

- De zorg voor de gemeente als gemeenschap.
- Het dragen van medeverantwoordelijkheid voor de bediening van het Woord en de sacramenten, waarbij ze ook toezien op leer en leven van de predikant en hem met goed raad behulpzaam zijn.
- Herderlijke zorg en het opzicht over leer en leven van de gemeente.
- De toerusting van de gemeente tot het vervullen van haar pastorale en missionaire roeping.

Ouderlingen-kerkrentmeester

De ouderlingen-kerkrentmeester dragen in het bijzonder zorg voor de instandhouding van de openbare eredienst en zijn geroepen tot de verzorging van vermogensrechtelijke aangelegenheden van de gemeente van niet-diaconale aard.

Diakenen

De diaken zijn in het bijzonder geroepen tot:

- Het inzamelen, bewaren en uitdelen van de liefdegaven.
- De dienst van barmhartigheid en gerechtigheid in de gemeente en de wereld.
- De toerusting van de gemeente tot het vervullen van haar diaconale roeping.
- Het dienen aan het Heilig Avondmaal.

Verkiezing

De ouderlingen en diakenen worden door de stemgerechtigde leden van de gemeente gekozen. De verkiezing van de predikanten geschiedt door de kerkenraad. In de plaatselijke regeling staat beschreven hoe de verkiezing van de ambtsdragers in onze gemeente plaatsvindt.

Andere ambtelijke vergaderingen

De kerkenraad geeft leiding aan het leven en werken van de gemeente. Daarnaast zijn er nog twee andere ambtelijke vergaderingen in de PKN: (1) De classicale vergadering geeft leiding aan het leven en werken van de classis en geeft daarin gestalte aan de verantwoordelijkheid van de gemeenten voor elkaar en voor de gehele kerk, alsmede aan de verantwoordelijkheid van de kerk voor de gemeenten. De Hervormde gemeente Sommelsdijk maakt deel uit van de classis Delta. (2) De generale synode geeft leiding aan het leven en werken van de PKN in haar geheel.

2.5 Kerkbeheer

College van kerkrentmeesters

De zorg voor de vermogensrechtelijke aangelegenheden van de gemeente berust bij de kerkenraad, maar deze vertrouwt de verzorging daarvan toe aan het college van kerkrentmeesters, voor zover deze van niet-diaconale aard is.

Samenstelling

Het college van kerkrentmeesters bestaat op dit moment uit vijf kerkrentmeesters waarvan er minimaal drie ouderling-kerkrentmeester zijn. Binnen het college functioneert een kerkrentmeester op eenzelfde wijze als een ouderling-kerkrentmeester. Ook zijn er geen verschillen ten aanzien van de zittingstijd, de mogelijkheid bezwaar te maken tegen de benoeming, het opzicht en de behandeling van bezwaren en geschillen. Overeenkomstig de kerkorde is de voorzitter van het college een ouderling-kerkrentmeester.

Taken

Kort samengevat zijn de taken van een (ouderling-)kerkrentmeester verdeeld over de volgende vier aandachtsvelden:

Gebouwen

Kerkrentmeesters hebben de zorg en verantwoordelijkheid voor de gebouwen en andere onroerende zaken van de gemeente. Kerkrentmeesters dienen ervoor te zorgen dat het gebouw/de gebouwen en ruimtes passen bij de gemeente.

Mensen

Het zijn gemeenteleden, predikanten, andere beroepskrachten en vrijwilligers die samen werken aan gemeente-zijn. Het college van kerkrentmeesters zorgt ervoor dat er voldoende mensen en middelen op de juiste plaatsen en tijden zijn. Kerkrentmeesters hebben oprechte aandacht voor de mensen die in loondienst zijn en voor de vrijwilligers.

Geld

Om de kerk als organisatie met betaalde mensen en met gebouwen in beheer te kunnen laten floreren, is geld nodig. Een kerntaak van het college van kerkrentmeesters is dan ook geldwerving en financieel beheer. Onder geldwerving wordt in ieder geval de Actie Kerkbalans verstaan. Daarnaast zijn kerkrentmeesters - samen met diakenen en in overleg met de kerkenraad - verantwoordelijk voor het samenstellen van het collecterooster en het eventueel organiseren van andere fondsenwervende activiteiten.

Bij het financieel beheer hoort uiteraard het opstellen van een begroting en jaarrekening, de ANBI-publicatie en het maken van een meerjarenraming.

Hoewel het hebben van geld belangrijk is voor het functioneren van de gemeenten, is het geen doel op zich om vermogen op te bouwen/beheren. Sterker nog: het kan heel verantwoord zijn om het vermogen van de gemeente te investeren ten bate van de toekomst van de gemeente.

Organisatie

Om het werk in de kerk in goede banen te leiden, is een goede interne organisatie noodzakelijk. Kerkrentmeesters hebben een belangrijke rol in het organiseren van bijvoorbeeld administratie, ICT, verzekeringen, archief en communicatiemiddelen. Uiteraard doen ze dit in overleg met de mensen die ermee moeten werken.

Ook het beheren en bijhouden van het doopboek (verplicht), belijdenisboek (verplicht) en trouwboek (niet verplicht) horen bij de taken van een kerkrentmeester. En natuurlijk is het belangrijk dat archief volgens de geldende regels wordt bijgehouden en bewaard.

2.6 Nieuw Rijsenburgh/Lukaskapel

Onze gemeente is nauw betrokken bij Woonzorgcomplex Nieuw Rijsenburgh. We beleggen kerkdiensten in de Lukaskapel, geven pastorale en diaconale bijstand en één van de geestelijk verzorgers, die vanuit CuraMare aan Nieuw Rijsenburgh verbonden zijn, is vanuit onze gemeente bevestigd als predikant met bijzondere opdracht. De kerkenraad heeft een commissie van bijstand aangesteld om de geestelijke verzorgers in Nieuw Rijsenburgh te ondersteunen. In verschillende beleidsstukken is de relatie tussen onze gemeente en Nieuw Rijsenburgh beschreven.

2.7 Informatievoorziening en communicatie

Informatievoorziening aan de gemeente vindt samen met omliggende gemeenten plaats via het wekelijks verschijnend kerkblad 'De Zaaier'. Daarnaast wordt vier keer per jaar een eigen blad (Ichthus) uitgereikt. De website www.hervormdsommelsdijk.nl wordt gebruikt om informatie op digitale wijze beschikbaar te stellen. Met de webwinkel (website) en Appostel (app), wordt informatie gedeeld, maar vooral financiële zaken als collecten, collectebonnen en andere doelen of acties verwerkt.

2.8 *Aandachtspunten en beleidsvoornemens*

Aandachtspunten:

- Bewaren van de gemeente bij de vijfvoudige roeping: toegewijd, pastoraal, diaconaal, missionair en lerende gemeente zijn.
- Rekening houden met de trend waarbij een ontwikkeling lijkt gaande te zijn van 'volkskerk' naar 'keuzekerk'.
- Meerjarenbegroting verder uitwerken, relatie ledenaantal en financiën.

Beleidsvoornemens:

- Bezinning op de plek die we in de PKN innemen, o.a. in het licht van toenemende centralisering en pluriformiteit (bijvoorbeeld bij het thema huwelijk en seksualiteit).
- Zoeken van ontmoeting en gezamenlijke activiteiten met andere kerken, in het bijzonder met christenen die de gereformeerde belijdenis van harte onderschrijven.
- Zoeken van een goede balans tussen toerusten en uitvoeren (de kerkenraad heeft allereerst de taak om de gemeente toe te rusten).
- Bezinning op en ontwikkeling van het communicatiebeleid en -middelen.
- Onderzoeken en uitwerken alternatieven verenigingsgebouw Vita Nova. Dit begint bij een inventarisatie van de behoeftes/benodigde ruimtes.

3. Toegewijde gemeente

3.1 God dienen

Hoogste doel van de mens

In hoofdstuk 3 tot en met 7 beschrijven we de vijfvoudige roeping van onze gemeente. Hier willen we ons ook de komende jaren onder Gods zegen en leiding op richten. We beginnen met onze belangrijkste roeping. In een Engelse geloofsbelijdenis wordt deze als volgt omschreven: 'Wat is het hoogste doel van de mens? Het hoogste doel van de mens is om God te verheerlijken en zich eeuwig in Hem te verheugen' (Kleine Westminster Catechismus, vraag 1).

God op de eerste plaats

We zijn dus niet allereerst gemeente voor onszelf, voor elkaar of voor de wereld om ons heen, we zijn allereerst gemeente voor God. Het is onze eerste roeping om Hem te eren en te dienen. Of zoals de Heere Jezus het ons leert in het Onze Vader: om allereerst Gods Naam te heiligen (Matt. 6:9).

Heel ons leven

God eren is heel breed. We kunnen de verschillende aspecten als volgt omschrijven: (1) het is God prijzen voor wie Hij is en voor wat Hij doet ('Heere, wat bent U groot!'); (2) het is Hem danken voor zijn gaven en goedheid voor ons ('Dank U Heere!'); (3) het is Hem vragen om in onze noden en die van anderen te voorzien ('Heere, wilt U ons helpen?'); (4) het is onszelf en onze gaven aan Hem toewijden ('Heere, dit is voor U'); (5) het is luisteren naar Zijn Woord en dat gehoorzamen ('Ja, Heere') en (6) het is getuigen van Hem in woorden en daden ('Luister iedereen').

Persoonlijk en als gemeente

Op deze manieren willen we Hem dienen, in ons denken, in onze verlangens en gevoelens, in ons willen en in de manier waarop we leven, zowel in ons persoonlijk leven en in het leven van onze gemeente.

3.2 Erediensten

Komen voor Gods aangezicht

Hoewel het dienen van God dus heel breed is en ons hele leven omvat, is het ook iets voor bijzondere momenten. De Bijbel wijst ons dan vooral op de samenkomsten van de christelijke gemeente, op de dag die God apart heeft gezet en in het bijzonder gegeven heeft voor de dienst aan Hem, de zondag (na de komst van de Heere Jezus). Deze kerkdiensten of erediensten, waarin we als christenen samen voor Gods aangezicht komen (Ps. 100:2), zijn bij uitstek het moment om God te eren en Hem te belijden. Daarnaast worden we in deze samenkomsten geoefend en toegerust om God te eren en daarin te groeien.

Eerst luisteren, dan dienen

In de kerkdiensten staat de Bijbel, het Woord van God, centraal. Daar zijn twee redenen voor. Allereerst omdat God dienen niet vanzelf gaat. Van onszelf willen we het niet eens. Om God van harte te kunnen dienen, moeten we eerst luisteren en God door zijn Woord in ons hart en leven te laten werken. Daarom heeft de prediking, de uitleg en de toepassing van de Bijbel, ook centrale plek in onze erediensten. Zo worden we door de prediking van Gods Woord toegerust om voor Hem en met Hem te leven. Steeds weer hebben we het nodig om eerst te luisteren, om dan te dienen (Luk. 10:38-42).

Op Gods manier

In de tweede plaats staat de Bijbel centraal in onze kerkdiensten omdat we Hem willen dienen op de manier die Hij Zelf voorschrijft en niet op onze eigen manier. De Bijbel staat vol met geboden en aanwijzingen voor de dienst aan God. Hoewel veel concrete geboden in het OT in de Heere Jezus in vervulling zijn gegaan en voor christenen vandaag anders functioneren dan voor gelovigen in Israël toen, blijft de Bijbel en ook het OT de bron en de regel voor ons dienen van God.

Principes

Concreet gaat het in dat Bijbels onderwijs vooral om twee zaken. Allereerst reikt God in ons de Bijbel de principes aan voor het dienen van Hem. We kunnen dan onder andere denken aan een eerbiedige houding, schuldbesef, verstaanbaarheid en toegankelijkheid, gerichtheid op ons hart, concentratie op de Heere Jezus en Zijn verlossingswerk, de noodzaak van de werking van de Heilige Geest, soberheid en eenvoud.

Onderdelen

Daarnaast reikt God ons in de Bijbel de verschillende onderdelen of elementen van de eredienst aan: het lezen van de Bijbel, preken, bidden, zingen, het vieren van de sacramenten en het geven van liefdegaven.

Bijzondere kerkdiensten

Naast de gewone kerkdiensten op zondag worden diensten met een bijzonder karakter belegd, zoals bijvoorbeeld op christelijke feestdagen of om de Heilige Doop of het Heilig Avondmaal te bedienen. In het uitvoeringsdocument wordt nader op deze bijzondere diensten ingegaan.

3.3 Prediking

Belangrijkste middel

Hoewel God op verschillende manieren tot mensen spreekt, spreekt Hij in de Bijbel het meest duidelijk en betrouwbaar. Zonder de Bijbel kunnen we Hem niet kennen als onze Verlosser. Nu wil en kan God de Bijbel op allerlei manieren in ons leven gebruiken. Cruciaal is bijvoorbeeld persoonlijk Bijbellezen om zo God Zijn werk in ons leven te laten doen. De prediking is echter het voornaamste middel dat God in ons leven gebruikt om tot geloof te brengen en dat geloof te onderhouden en te verdiepen (Rom. 10:17). De prediking vormt dan ook het hart van de eredienst.

Uitleg en toepassing van de Bijbel

We kunnen preken het beste omschrijven als uitleg en toepassing van de Bijbel. Predikanten hoeven hun boodschap zelf niet te maken. Dat mogen ze ook niet. De boodschap ligt klaar in de Bijbel. Als herauten van God (een woord dat in de Bijbel vaak voor preken gebruikt wordt betekent ook letterlijk 'het werk van een heraut doen') zijn ze geroepen om Gods woorden trouw door te geven. Deze woorden van God moeten wel uitgelegd en toegepast worden (Neh. 8:7-8; 2 Tim. 2:15: het Woord van de waarheid 'recht snijden'). Anders gezegd: de prediker moet de waarheid preken, maar wel op zo'n manier dat mensen die waarheid gaan omhelzen en door die waarheid in beweging komen.

Onderzoeken

Om dat werk van uitleggen en toepassen te kunnen doen, moeten predikanten de Bijbel nauwkeurig onderzoeken en daar ook de tijd voor krijgen en vrijmaken. Daarbij mogen ze zich laten voeden, helpen en leiden door wat we in de christelijke traditie van God meegekregen hebben. De geloofsbelijdenissen zijn daarbij van bijzondere betekenis. In de avonddiensten worden de geloofsbelijdenissen van de reformatie regelmatig aan de orde gesteld, met name de Heidelbergse Catechismus.

In onze eigen taal

Ook zijn predikanten geroepen om zich te bezinnen op eigen tijd en cultuur om zo de verbinding te leggen tussen Gods woord en ons eigen leven ('profetisch' spreken), in afhankelijkheid van de Heilige Geest Die ons de woorden van God wil laten horen 'in onze eigen taal' (Hand. 2:11), wat ook wil zeggen: in onze eigen context, in onze eigen leefwereld. Belangrijk daarbij is ook de diversiteit van de hoorders wat betreft leeftijd (kinderen, jongeren, ouderen), levensomstandigheden (vreugde, verdriet enz.), karakter (denkers, doeners, introvert, extravert, opgewekt, somber enz.) en geestelijke situatie (gelovig, ongelovig, zoekend, onverschillig, trouw meelevend, gasten enz.).

Evenwichtig

De prediking moet evenwichtig zijn. 'Heel het raadsbesluit van God' (Hand. 20:27) moet verkondigd worden. Er zijn verschillende manieren om dan onder woorden te brengen. Er moet een goede balans zijn tussen wet en evangelie, tussen bemoedigen en vermanen, tussen ellende, verlossing en dankbaarheid (de drie 'stukken' van de Heidelbergse Catechismus), tussen de oproep tot geloof en bekering en het beschrijven van het leven van het geloof, tussen rechtvaardiging en heiliging, tussen eenvoud en verdieping, tussen vreugde (prediking is verkondiging van goed nieuws!) en ernst (de sleutelmacht wordt bediend, Heidelbergse Catechismus, zondag 31: wie gelooft, wordt behouden; zonder geloof gaan we uiteindelijk verloren); tussen aandacht voor het werk van de Vader, de Zoon en de Geest (trinitarische prediking).

Christus centraal

Hoe rijk en diep en breed de Bijbel ook is, er is ook een kern: het evangelie van Jezus Christus (1 Kor. 15:1-5). Daarom moet ook de prediking christocentrisch of evangeliecentrisch van karakter zijn. De Heere Jezus moet steeds weer centraal staan (1 Kor. 2:2). Alle andere onderwerpen moeten zoveel mogelijk met Hem in Zijn werk in verband gebracht worden.

Een belijdenis en aansporing

God gaat met ons om en werkt in ons leven door tot ons te spreken. Dat deed Hij in de tijd van de Bijbel. En nu doet Hij dat door de woorden van Bijbel nog steeds. Wat dat betreft is de centrale plek van de prediking in de kerkdienst ook een belijdenis. God spreekt (hoewel Hij daarvoor mensen gebruikt) en wij mogen luisteren. Tegelijkertijd is de prediking zo ook een aansporing om op allerlei andere manieren met de Bijbel bezig te zijn en ons door de Bijbel te laten voeden, zowel persoonlijk als samen met anderen in de gemeente.

Eigen gemeente

Ten slotte is de prediking nauw verbonden met de plaatselijke gemeente waar God ons een plek gegeven heeft. De moderne media maken het mogelijk om makkelijk online kerkdiensten mee te maken. Dat is een zegen, maar ook een gevaar. Gemakkelijk raakt de dienst of de preek los van het samenkomen in een concrete gemeente met concrete mensen. Daar kan Gods zegen niet op rusten.

3.4 Sacramenten

Doop en avondmaal

Naast de Bijbel heeft God ons door Zijn Zoon ook twee zichtbare tekenen gegeven om Zijn woord en Zijn verbond te onderstrepen en te bevestigen: de sacramenten van de doop en het avondmaal.

Genade van begin tot eind

De Heilige Doop legt vooral de nadruk op de inlijving in het verbond: dat God ons alles toezegt om met en voor Hem te leven, ook al zijn we 'in zonde ontvangen en geboren' (Doopformulier). Ook de kleine kinderen van de gemeente mogen dit teken en zegel ontvangen, zoals in het Oude Testament ook de

kinderen besneden werden. Het avondmaal legt vooral de nadruk op de blijvende zorg van God. Hij voorziet vanuit de rijkdom van Zijn genade in alles wat we nodig hebben op geloofsweg met Hem en naar Hem toe. In de doop- en avondmaalsdiensten worden de (hertaalde) formulieren gelezen die we uit onze gereformeerde traditie hebben meegekregen. Deze formulieren vatten samen wat God ons door de doop en het avondmaal wil zeggen en geven.

3.5 *Zingen*

Bijbels

Zowel in de eredienst van het Oude Testament (de Psalmen) als die van het Nieuwe Testament (Ef. 5:19; Kol. 3:16) speelt het zingen een belangrijke rol. Ook in de hemelse liturgie wordt gezongen (Openb. 5:9). Onze liederen dienen een Bijbelse inhoud te hebben. Ze vormen immers een antwoord op Gods openbaring en Gods grote daden.

Geïnspireerd liedboek

In de Psalmen heeft God ons een door de Heilige Geest geïnspireerd liedboek gegeven, het enige liedboek wat in de Bijbel zelf staat. Alleen daarom al nemen de Psalmen onder de christelijke liederen een unieke plaats in. Daarnaast valt op hoe evenwichtig ze zijn: de breedte en diepte van het geloofsleven wordt in de Psalmen verwoord.

Psalmen en enige gezangen

In onze erediensten zingen we de Psalmen in de berijming van 1773 en de zogenaamde 'enige gezangen'. Daarnaast zingen we op christelijke feestdagen of in andere bijzondere diensten vooraf of na de zegen andere liederen.

3.6 *Andere onderdelen*

Votum en groet, zegen

In de kerk zijn we op bezoek bij God. Hij roept ons bij Zich om voor Zijn aangezicht te komen. Dat de kerkdienst allereerst iets van God is, komt mooi tot uitdrukking in het votum en groet waarmee de dienst officieel begint en de zegen waarmee de dienst officieel eindigt. Het votum is een belijdenis van onze afhankelijkheid van God (met gedeelten uit Psalm 124, 138 en 146), waarmee de voorganger de dienst namens de gemeente in Gods handen legt. Door de groet mag de voorganger de gemeente in naam van God verwelkomen met Zijn genade en vrede. De zegen (meestal Num. 6:24-26 of 2 Kor. 13:13) is een rijke belofte waarmee God laat weten dat we met Hem en onder Zijn zegende handen de nieuwe week in mogen.

Gebed

Met nadruk lezen we van de eerste christenen in Jeruzalem dat zij 'volhardden in het gebed' (Hand. 2:42). Persoonlijk gebed is fundamenteel voor het leven van het geloof (Matt. 6:5-8; Hand. 9:11). Samen bidden is net zo fundamenteel, bijvoorbeeld in het pastoraat, in gebedsgroepen. De eredienst is bij uitstek een moment om samen te bidden (Luk. 19:46: 'Mijn huis zal een huis van gebed zijn'). We mogen samen God prijzen en danken, onze schuld belijden, bidden om vergeving en de doorwerking van Gods Geest en voorbede doen voor onszelf en de wereld om ons heen.

Tien Geboden

In de morgendiensten lezen we de Tien Geboden, waarin Gods wil voor ons leven is samengevat, als kenbron van onze ellende (Heidelbergse Catechismus, zondag 2) en als leefregel voor een heilig en aan God toegewijd leven (Heidelbergse Catechismus, zondag 33-44).

Geloofsbelijdenis

Als we in de kerkdienst samenkomen om God te eren is dat al een geloofsbelijdenis. We belijden dat Hij het waard is om gediend te worden en dat we daar ook bewust en steeds weer tijd voor vrij te maken. We belijden ook dat we het nodig hebben om steeds weer door Gods Woord veranderd en vernieuwd te worden. Daarnaast belijden we in de avonddiensten ook expliciet ons geloof met één van de geloofsbelijdenissen, om zo (1) God te eren en ons vertrouwen in Hem uit te spreken, (2) te getuigen van de hoop die in ons is, (3) onszelf te herinneren aan wie God is en wat Hij gedaan heeft en (4) onze verbondenheid met elkaar uit te spreken (christenen in de eigen gemeente en christenen wereldwijd en van alle eeuwen).

Collecte

Ook de collecte is een wezenlijk onderdeel van de eredienst. Zo mogen we bijdragen aan de instandhouding van de dienst aan God in onze eigen gemeente of op andere plaatsen (zoals de gelovigen in het Oude Testament 'tienden' gaven om de dienst van God door de priesters en levieten mogelijk te maken, Lev. 27:30; Num. 18). Daarnaast mogen we delen van wat God ons gegeven heeft om onze naaste in nood te helpen (Matt. 6:1-4). Paulus herinnert eraan dat er alle reden is om dit 'blijmoedig' te doen (2 Kor. 9:7), uit liefde tot God en onze naaste. Zo mag onze gave ook echt een offer zijn ('dienst der offeranden').

3.7 Aandachtspunten en beleidsvoornemens

Aandachtspunten:

- Het vasthouden van de gemeente bij het op de eerste plaats stellen van God in alles wat we als gemeente bedenken en doen.

Beleidsvoornemens:

- Bezinning op het functioneren van de kerkdiensten als het hart van het gemeentelven en het bevorderen daarvan.
- Bezinning op het functioneren van de Bijbelse principes (zoals: heiligheid van God; Gods genade als fundament van het leven met Hem; verstaanbaarheid en participatie van de kerkgangers in de liturgie; soberheid enz.) en Bijbelse elementen (zoals: zingen; prediking; sacramenten) in onze eredienst.
- Bezinning op diensten en vieringen met ander karakter en ander publiek dan de gewone zondagse erediensten, zoals rouwdiensten, trouwdiensten en diensten op feestdagen.

4. Pastorale gemeente

4.1 Samen

Gemeenschap

Een van de kenmerken van de eerste christelijke gemeente in Jeruzalem is dat deze christenen 'volhardden in de gemeenschap' (Hand. 2:42). Anders gezegd: ze gingen met elkaar om als mensen van één familie. Dat is het werk van de Heilige Geest. Hij verbindt ons met God en Zijn Zoon de Heere Jezus door geloof en bekering, maar Hij zorgt ook voor een band met andere christenen, in het bijzonder met de medechristenen met wie je samen een gemeente vormt.

Onderling pastoraat

Deze gemeenschap, dit samen zijn, heeft veel aspecten. Het betekent samen God dienen, waar het in het vorige hoofdstuk over ging. Het betekent ook onderling pastoraat, dat wil zeggen: herderlijke zorg voor elkaar, waar het in dit hoofdstuk over gaat, de tweede roeping van de gemeente.

4.2 Wat is pastoraat?

Goede Herder

De Heere Jezus noemt Zichzelf de goede Herder (Joh. 10:14; Luk. 15:3-7). Zo wil Hij voor ons zijn. Daar heeft Hij zelfs Zijn leven voor over. Door het geloof verbonden met Hem mogen we in de christelijke gemeente ook voor elkaar een herder, een 'pastor' zijn.

Doel

Het doel van het pastoraat is elkaar te helpen om in geloof en bekering met God en met elkaar te leven in de concrete omstandigheden van ons leven. Het omzien naar elkaar ('volharden in de gemeenschap', Hand. 2:42) is een belangrijk middel dat God gebruikt om Zijn genadegaven te schenken en ons op te bouwen. Concreet kunnen we dan denken aan het volgende:

- Elkaar onderwijzen (Matt. 28:19; Kol. 3:16).
- Elkaar bemoedigen of troosten (2 Kor. 1:3-4).
- Elkaar vermanen en terechtwijzen (Rom. 15:14; Kol. 3:16; 1 Thess. 5:14).
- Op elkaar letten en elkaar aansporen (Hebr. 10:24).
- Met elkaar meeleven in vreugde en verdriet (Rom. 12:15; Gal. 6:2).
- Voor elkaar bidden (Ef. 6:18; Jak. 5:14).
- Elkaar erbij houden en bewaren voor afvalligheid (Hebr. 3:12).
- Elkaar terechtbrengen (Gal. 6:1; Jak. 5:19-20).

4.3 Allerlei vormen

Ongeorganiseerd en georganiseerd

Veel van dit pastoraat vindt ongeorganiseerd plaats: gewoon door gemeenteleden die naar elkaar omzien en op elkaar betrokken zijn. Daarnaast zijn er verschillende vormen van georganiseerd pastoraat, zoals het pastoraat door huisbezoeken en kringen, pastoraat naar aanleiding van een concrete hulpvraag of specialistisch pastoraat (crisispastoraat, stervensbegeleiding enz.) en het jeugdpastoraat (door het JP-team aan jongeren vanaf 15 jaar).

Allerlei noden

In dit alles is het van groot belang om te beseffen dat de gemeente veelkleurige en gemengde gemeenschap is. Er zijn gelovigen die pas tot geloof gekomen zijn, volwassen gelovigen, onvolwassen gelovigen, naamchristenen, zoekende ongelovigen enz. Ook de omstandigheden kunnen heel verschillend zijn: vreugde, verdriet, (chronische) ziekte, psychisch lijden, een handicap enz. De tijd waarin we leven roept ook allerlei pastorale vragen en noden op (individualisme, ik-gerichtheid, secularisatie, relativisme, polarisatie in de samenleving, seksualiteit en gender, moderne media enz.). Daarnaast vragen de verschillende leeftijdsgroepen om een eigen pastorale vorm en benadering.

4.4 Pastoraat door ambtsdragers

Bijzonder verantwoordelijk

Hoewel elk gemeentelid geroepen is om herder te zijn, hebben de ouderlingen en de predikant een bijzondere pastorale taak en verantwoordelijkheid. Dit 'ambtelijk pastoraat', wat ondersteund wordt door een pastoraal medewerker en bezoekbroeders, krijgt onder andere gestalte door de reguliere huisbezoeken, ouderenpastoraat, en meelevens bij vreugde en verdriet.

Wijkindeling

De gemeente is verdeeld in wijken, met voor iedere wijk een eigen wijkouderling. Uitgangspunt voor het huisbezoek is dat alle in de wijk geregistreerde adressen eens in de twee à drie jaar worden benaderd voor huisbezoek. Bezoek vindt plaats op afspraak in de periode oktober tot april. In de regel gaat de wijkouderling op huisbezoek met een andere ouderling of een bezoekbroeder. Deelname van de kinderen aan het huisbezoek wordt op prijs gesteld en gestimuleerd.

Huisbezoek

Kenmerkend voor het huisbezoek is een ontmoeting van hart tot hart met toespitsing op het leven met de Heere. Belangrijke gespreksthemata die steeds weer aan de orde moeten komen zijn o.a.: eigen leefwereld; vreugde en zorgen; vrucht op de prediking; persoonlijk geloofsleven; persoonlijke en huiselijke omgang met God; het staan in deze wereld.

Consistorievergadering

Verschillende keren per jaar vindt een consistorievergadering plaats, voor overleg over pastorale zaken, bezinning en toerusting.

4.5 *Aandachtspunten en beleidsvoornemens*

Aandachtspunten:

- Blijvende toerusting van (nieuwe) ambtsdragers, ook gezien vaak ingewikkelde pastorale thematiek.

Beleidsvoornemens:

- Bevorderen van pastoraat als gemeentebrede taak.
- Bevorderen van pastorale functie van Bijbel- of andere kringen.
- Bezinning op vormgeving pastoraat; o.a. verhouding pastoraat meelevende leden en pastoraat randkerkelijke leden.
- Bevorderen van wijkgerichte aansturing van pastoraat, diaconaat enz., met ouderling als coördinator.

5. Diaconale gemeente

5.1 Dienen

Gekomen om te dienen

In Markus 10:45 typeert Jezus Zijn werk als volgt: 'Want ook de Zoon des mensen is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen...'. Dit dienen moet ook het leven van Jezus' volgelingen kenmerken (Luk. 22:24-30 en Joh. 13). Bij de eerste christenen in Jeruzalem zien we dat ook gebeuren (Hand. 2:44-45). We lezen in het Nieuwe Testament zelfs over een specifiek ambt gericht op de diaconale roeping van de gemeente (Hand. 6; 1 Tim. 3).

Eigen gemeente en aan allen

Dit dienstbetoon is allereerst gericht op de leden van de gemeente (Gal. 6:10: 'vooral aan de huisgenoten van het geloof'). Dat past ook helemaal bij het karakter van de gemeente als huisgezin van God en lichaam van de Heere Jezus. Het past ook bij een belangrijk principe voor dienstbetoon en goeddoen: dichtbij beginnen. Toch mag het diaconale werk zeker niet tot de eigen gemeente en nog minder tot ons 'eigen groepje' beperkt worden. Paulus schrijft in Galaten 6:10 'Laten wij, terwijl wij gelegenheid hebben, goeddoen aan allen'. Ook de gelijkenis van de barmhartige Samaritaan is veelzeggend. We moeten en mogen een naaste zijn voor iedereen die God op onze weg brengt.

5.2 Waarom?

Ieder mens is kostbaar en bijzonder

Waarom zouden we naaste willen zijn? Allereerst omdat alle mensen geschapen zijn naar het beeld van God. 'Gewone' mensen bestaan dus niet. Ieder mens is bijzonder en kostbaar in Gods ogen. Daarom is bijvoorbeeld armenzorg en zorg voor andere kwetsbare mensen niet alleen barmhartig maar ook een vorm van gerechtigheid. We mogen niet aan onze naast en zijn nood voorbijgaan.

Gekregen om te delen

Paulus wijst op een tweede motivatie: 'Wat hebt u dat u niet hebt ontvangen?' (1 Kor. 4:7). Alles wat we hebben (talenten, tijd, middelen, genadegaven), hebben we van God gekregen. Hij wil dat we die gaven goed gebruiken, ook om daarmee anderen tot zegen te zijn. Zo mogen we uitdelen zoals God Zelf, de 'zeer overvloedige fontein van al het goede' (artikel 1 Nederlandse Geloofsbelijdenis), dat ook doet.

Jezus als voorbeeld en kracht

De belangrijkste motivatie is dat een christen wil lijken op de Heere Jezus, Die zelfs Zijn leven gaf om ons te dienen. Daarbij is de Heere Jezus niet alleen ons voorbeeld, maar ook onze kracht. Vertrouwend op Hem en geleid door Zijn Woord en Geest mag in de gemeente iets zichtbaar worden van Koninkrijk van God, hoe gebrekkig en voorlopig ook, ook in het dienstbaar zijn en het goeddoen en bijzondere zorg en aandacht voor mensen in moeilijke en kwetsbare omstandigheden. Dit raakt overigens ook de missionaire roeping van de gemeente: door onze liefde en barmhartigheid mogen we getuigen van de Heere Jezus en van het goede en gezegende leven waarvan Hij het geheim is.

5.3 Hoe?

Drie hoofdtaken

Het diaconale werk krijgt op allerlei manieren gestalte. In het algemeen kunnen we op grond van de Bijbel drie taken onderscheiden: (1) voorbede 'voor alle mensen' (1 Tim. 2:1-2), (2) geven (tijd, aandacht, geld, advies, praktische hulp enz.), in het bijzonder aan mensen in nood, en (3) het zoeken van recht en gerechtigheid (Ps. 146, Jes. 58 en Mich. 6:8).

Concrete vormen

Meer concreet krijgt het diaconaat in onze gemeente gestalte in:

- Persoonlijk gebed en gebed in de eredienst voor onze naasten (bijv. mensen in nood).
- Bezoeken en ondersteunen van ouderen en zieken.
- Financiële of praktische hulp/advies voor individuele personen.
- Aanbieden van psychosociale hulp (diaconaal maatschappelijk werk).
- Ondersteuning van (christelijke) hulporganisaties en plaatselijke overheid.
- Ondersteuning van zorginstellingen op Goeree-Overflakkee met in het bijzonder Nieuw-Rijsenburgh.
- Hulp om het meemaken van kerkdiensten mogelijk te maken (denk aan kerkauto en kerkradio).

Werkterreinen

We kunnen het diaconale werk ook rubriceren aan de hand van de verschillende werkterreinen: (1) diaconale zorg in de gemeente, (2) in de samenleving en (3) wereldwijd.

Kerkdiensten

De kerkdienst is wel de 'bron' en 'norm' van het diaconaat genoemd. Gevoed door het samenkomen om God te dienen en naar zijn Woord te luisteren krijgt het diaconaat in het concrete leven gestalte. In de kerkdiensten zelf komt het diaconaat op verschillende manieren naar voren. We kunnen dan o.a. denken aan de prediking (Jak. 2: geloof zonder de werken is dood: leven met God wordt zichtbaar in liefde voor de naaste en dienstbetoon), het Heilig Avondmaal (waarbij diakenen 'dienen'), de voorbede en de collecten.

Toch mag het diaconale werk zeker niet tot de eigen gemeente en de eigen kring beperkt worden. Paulus schrijft in Galaten 6: doe goed aan allen. Ook de gelijkenis van de barmhartige Samaritaan is veelzeggend. We moeten en mogen een naaste zijn voor iedereen die God op onze weg brengt.

5.4 *College van diakenen*

We zijn als hele gemeente geroepen om in onze grondhouding en onze daden een diaconale gemeente te zijn. Daarnaast heeft de Heere Jezus de gemeente diakenen gegeven om een bijzondere diaconale taak en verantwoordelijkheid. Zij geven leiding aan het inzamelen, bewaren en uitdelen van de liefdegaven en rusten de gemeente toe in het vervullen van haar diaconale roeping.

5.5 *Aandachtspunten en beleidsvoornemens*

Aandachtpunten:

- Helpende Handen verder uitbouwen.
- Blijvend investeren in de relatie met Nieuw Rijsenburgh, Van Weel-Bethesda ziekenhuis, Oekraïne en werkgroep Oost-Europa.
- Financieel verantwoord handelen (o.a. bepalen van contouren interbeleid beleidsperiode).

Beleidsvoornemens:

- Toegang tot diaconie laagdrempelig houden.
- Bezinning op de veranderende rol van de overheid (de terugtrekkende beweging t.a.v. zorg).
- Toegankelijkheid van de eredienst waarborgen (kerkauto, kerkradio etc.).

6. Missionaire gemeente

6.1 Grote opdracht

Missionair, evangelisatie, zending

Een vierde roeping van de gemeente is missionair zijn. Het woord 'missionair' herinnert aan de grote opdracht of missie die Jezus Zijn discipelen in Matt 28:19 gegeven heeft: 'Ga dan heen, onderwijs al de volken (letterlijk: 'maak alle volken tot discipelen'), hen dopend in de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest, hun lerend alles wat Ik u geboden heb, in acht te nemen.' We spreken gewoonlijk van evangelisatie voor het missionaire werk dichtbij en van zending voor de missionaire werk ver weg.

Jezus is de Weg, de Waarheid en het Leven

De missionaire roeping is nauw verbonden met de eerste roeping van de gemeente, namelijk om God te eren en voor Hem te leven. Dat kan alleen door de Heere Jezus en Zijn verlossingswerk. Zelf zegt Jezus het zo: 'Ik ben de weg, de waarheid en het leven. Niemand komt tot de Vader dan door Mij' (Joh. 14:6). Deze woorden zijn exclusief en inclusief tegelijk. Ze zijn exclusief omdat iedereen Jezus nodig heeft en niemand om Hem heen kan. Ze zijn inclusief omdat Jezus voor de hele wereld de weg, de waarheid en het leven wil zijn. Daarom ook die grote opdracht voor Zijn discipelen en Zijn kerk: Ga dan heen en onderwijs alle volken. In die weg werkt God toe naar de 'grote menigte, die niemand tellen kon, uit alle naties, stammen, volken en talen' (Openb. 7:9).

Woord én daad

De missionaire roeping van de gemeente is ook nauw verbonden met de diaconale roeping. Woord en daad gaan samen. De evangelieboodschap gaat principieel voorop. Of beter nog, de inhoud van het evangelie gaat voorop, de Heere Jezus, Die voor zondige mensen is gestorven en opgestaan. We moeten horen over Hem, wat Hij gedaan heeft en wat Hij ons wil geven. Tegelijkertijd moet deze boodschap wel leiden tot een nieuw leven van geloof en bekering. Wie in Christus is, is een nieuwe schepping (2 Kor. 5:17). Dus woord én daad. Bovendien bevestigt dit nieuwe leven de waarheid, relevantie en kracht van de evangelieboodschap.

Goed nieuws en goeddoen

Ook bij de Heere Jezus gingen woord en daad helemaal samen. Hij preekte het goede nieuws (Mark. 1:14-15) en 'deed goed' (Hand. 10:38). Zeker in onze seculiere tijd zijn het getuigenis van ons leven en van ons gemeentezijn hard nodig om mensen aan het denken te zetten en benieuwd te maken naar het geheim van zo'n leven.

6.2 Missionaire gemeente

Deur staat wijd open

De missionaire roeping stempelt het karakter van de hele gemeente en alles wat we doen. We zijn een gemeenschap van mensen die God willen dienen, die elkaar willen opbouwen, maar die ook anderen willen uitnodigen om erbij te komen en mee te doen. De deur staat wijd open. Iedereen is welkom. We verlangen dat ook in onze gemeente gebeurt wat in de eerste christelijke gemeente van Jeruzalem gebeurde: 'En de Heere voegde dagelijks mensen die zalig werden aan de gemeente toe' (Hand. 2:47).

Dubbel denken

Voor de gemeenteopbouw betekent dit dat we, in lijn met bijvoorbeeld kerkhervormer Martin Bucer, 'dubbel' moeten denken. Aan de ene kant concentreren we ons op de belijdende en meelevende kern van de gemeente, van wie we commitment en toewijding mogen vragen. Aan de andere kant is de gemeente een open gemeenschap gericht op de 'schare' en rekenen we bewust met gradaties van betrokkenheid en zoeken we ruimte voor nieuwkomers en zoekers. Dit sluit aan wat hierboven geschreven is over het karakter van onze gemeente als 'volkskerk' en 'keuzekerk'.

6.3 Missionaire activiteiten

Concreet

Naast de algemene opdracht om een open en gastvrije gemeente te zijn, krijgt de missionaire roeping ook concreet gestalte in o.a.:

- Gebed om de uitbreiding van Gods koninkrijk, dichtbij en wereldwijd (de eerste prioriteit: zie Hand. 1:14; Ef. 6:19-20).
- Getuige zijn in woorden en daden (Matt. 5:13-16; 2 Kor. 3:1-3).
- Bezoekwerk (o.a. nieuw-ingekomenen en gemeenteleden die niet meelevend zijn).
- Folderacties.
- Openstellen van de kerk en andere acties.
- Aanbieden van kennismakingscursussen.
- Vakantiebijbelwerk.
- Steunen van evangelisatie- en zendingsorganisaties door gebed, giften en concrete hulp (o.a. GZB).

In dit missionaire werk proberen we waar mogelijk samen te werken met andere christenen.

Evangelisatieouderling en commissies

Binnen de kerkenraad is een evangelisatieouderling aangesteld om het evangelisatiewerk in de gemeente te coördineren en te stimuleren. Daarnaast zijn er een evangelisatiecommissie, een VBF-commissie (Vakantiebijbelfeest) en een zendingscommissie actief. Zij voeren concrete taken uit maar hebben ook tot taak de gemeente toe te rusten.

6.4 Aandachtspunten en beleidsvoornemens

Aandachtspunten:

- Betrekken van hele gemeente bij missionaire roeping (opwekking en toerusting).

Beleidsvoornemens:

- Bezinning op de vraag hoe gastvrij en 'missionair intelligent' (zijn we ons bewust van het postchristelijke karakter van onze cultuur en samenleving?) we als gemeente zijn en hoe we daarin kunnen groeien.
- Bezinning op bereiken van grote aantallen leden die niet meelevend zijn.
- Integreren van evangelisatiewerk en zendingswerk als onderdelen van missionair werk.
- Bezinning op het (opnieuw) zijn van een zendingsgemeente.

7. Lerende gemeente

7.1 School van God

Discipelen

Gelovigen worden in het Nieuwe Testament vaak discipelen genoemd. Dat is veelzeggend. Geloven betekent leerling zijn, je laten vormen en onderwijzen door de Heere Jezus op de weg achter Hem aan, waardoor de oude mens (hoe we door de zonde zijn geworden) steeds meer sterft en de nieuwe mens (hoe God ons wil maken door Zijn genade) steeds meer opstaat (Ef. 4:17-32, Kol. 3:1-17). Geloven is dus niet alleen een beslissende keuze, waardoor we gered 'zijn' (Joh. 3:36; Rom. 5:1), maar ook een heel leven met de Heere Jezus, waardoor we steeds meer gered 'worden'.

Bijbel

Op de school van het geloof speelt de Bijbel, het onfeilbare Woord van God, een beslissende rol. De Bijbel is het 'leerboek' dat God ons gegeven heeft om Hem te leren kennen en met Hem om te gaan (Ps. 1, 119 en 2 Tim. 3:16-17). Daarbij is het van groot belang om te onderkennen dat de Bijbel een kern heeft, het Evangelie van Jezus Christus (1 Kor. 15:1-5), en dat we de Bijbel vanuit deze kern moeten lezen en leven. Tegelijkertijd leert Jezus Zelf om álles in acht te nemen wat Hij ons geboden heeft (Matt. 28:19).

Christelijke gemeente

Ook de christelijke gemeente is op de school van God onmisbaar. De reformator Calvijn zegt heel mooi: 'Wie God tot Vader heeft, heeft de kerk tot moeder'. En: 'De kerk is het uiterlijke hulpmiddel dat God gebruikt om bij Christus te brengen en te houden.' Daarbij denkt Calvijn dan vooral aan de prediking en de zondagse kerkdiensten. Maar ook het hele gemeentelven is een belangrijk genademiddel in Gods hand. En zo zijn we de vijfde en laatste roeping de gemeente: een lerende gemeente zijn.

7.2 Uitgangspunten

Over het hele leven en de hele mens

Op de school van God gaat het over ons héle leven. We mogen ons leven niet indelen in een leven met God en het 'gewone' leven waarin God niet of nauwelijks een rol speelt. Het gaat ook over de héle mens. Het doel is de vernieuwing van ons denken, voelen en willen. Hoe belangrijk onze overtuigingen ook zijn (de 'gezonde leer', waar Paulus het in 1 Timotheüs over heeft), we moeten voortdurend voor ogen houden dat die overtuigingen ons hart en ons leven moeten vormen.

Afleren

Leren op de school van God heeft voor een belangrijk deel te maken met afleren: de oude mens (verkeerde gedachten, verlangens en gewoonten) moet sterven. Niet voor niets ligt er in de Bijbel zoveel nadruk op bekering.

Levenslang

Het gaat over alle leeftijden. Kinderen en jongeren moeten zo vroeg mogelijk geoefend worden in de weg van God (Spr. 22:6; Pred. 12:1). Tegelijkertijd is ook het oudste gemeentelid zeker nog niet uitgeleerd.

Heel divers

De gemeente is heel divers wat betreft achtergrond, karakter, levensomstandigheden, relatie met God (gelovig of niet; verlangend en zoekend of onverschillig enz.). Dat vraagt om concretisering en veelzijdige toepassing.

Andere bronnen

Hoewel de Bijbel ons leerboek bij uitstek is, wil God ons ook door andere middelen onderwijs geven, bijvoorbeeld door de traditie van de kerk (in het bijzonder de belijdenissen van de kerk), door de schepping, door de mensen om ons heen, door ons verstand en door onze ervaring. Deze bronnen van kennis en wijsheid moeten echter steeds getoetst worden aan de Bijbel, de enige onfeilbare en volstrekt betrouwbare bron van kennis en wijsheid.

7.3 Vormen en thema's

Onderwijsvormen

We zijn op verschillende manieren lerende gemeente. Veel leren we op een informele manier door het omgaan met elkaar en het meeleven met elkaar (socialisatie). Goede voorbeelden daarom van groot belang. Daarnaast zijn er allerlei andere vormen van onderwijs en toerusting. We noemen er enkele:

- Erediensten en prediking.
- Pastorale bezoeken (in het bijzonder de huisbezoeken en het jeugdpastoraat).
- Catechese.
- Catechese voor andersbegaafden.
- Jeugdwerk (opstap, zondagsschool, clubs, TOP-avonden, jeugdvereniging, jeugdpastoraat).
- Vormingswerk voor volwassenen (centrale Bijbelkring, lidmatenkring, mannen- en vrouwenverenigingen).
- Bijbelkringen (o.a. jongvolwassenenkring, 30+kring, 40+kring enz.).
- 55+contactmiddag.
- Gebedskring.

Concrete thema's

Op de school van God gaat het in het algemeen om het kennen en dienen van God door het onderwijs van de Bijbel. Meer concreet kunnen we dan denken aan de volgende thema's: leren geloven; twijfel en aanvechting; geestelijke 'oefeningen': bidden, Bijbellezen, gebruik van sacramenten; christelijke deugden (vrucht van de Geest, zaligspreekingen, 1 Kor. 13: geloof, hoop en liefde); strijd tegen de zonde en de duivel; leven als christen in dagelijkse leven (o.a. gezin, werk, samenleving, mediagebruik); goede relaties (vriendschap, seksualiteit, huwelijk enz.); omgaan met vreugde en verdriet; leven in het licht van de eeuwigheid; zout en licht zijn voor onze naaste; inhoud van de Bijbel; geloofsbelijdenissen; geschiedenis van de kerk; Bijbels gemeentezijn en onze plek daarin; 'groeitermen' jeugdwerk.

7.4 *Jeugdwerk en catechese*

Jeugdwerk

Als gemeente hebben we een bijzondere verantwoordelijkheid om onze kinderen en jongeren te vormen en toe te rusten (Deut. 6:4-9 en Ps. 78). Juist ook in de weg van het onderwijzen van de woorden van God geven we gehoor aan de oproep van de Heere Jezus om onze kinderen bij Hem te brengen (Mark. 10:13-16). Dat mogen we met veel verwachting doen. Het is Zijn verlangen om ze te zegenen (vers 16). Daarbij geldt: hoe vroeger ze bij de Heere Jezus zijn, hoe beter. Het jeugdwerk wordt verder toegelicht in het Jeugdbeleidsplan.

Catechese

Een belangrijke vorm van onderwijs en toerusting is de catechese, het onderricht in het geloof (de hoofdinhoud van de Bijbel) dat de kerk aan haar (jonge) leden geeft. In onze gemeente richt de catechese zich vooral op jongeren vanaf 12 jaar. Dit catechetisch onderwijs ligt in het verlengde van de door ouders gedane doopbelofte (om hun kinderen in het geloof te onderwijzen en te laten onderwijzen) en is gericht op het doen van geloofsbelijdenis (belijdeniscatechese).

7.5 *Aandachtspunten en beleidsvoornemens*

Aandachtspunten:

- Blijvende inzet op leren (met hoofd en hart) om met God te leven en gemeente van Christus te zijn.
- Bevorderen van gemeentebrede participatie en betrokkenheid bij (leer-)diensten en kringen.
- Ouders van de jeugd van de gemeente aanmoedigen en ondersteunen in de geloofsopvoeding.
- Zoeken naar nieuwe vormen voor volwassenencatechese (vorming en toerusting).

Beleidsvoornemens:

- Bezinning op de groeiende 'religieuze laaggeletterdheid', ook in onze gemeente.
- Groeiplan bezinning jeugdwerk.
- Bezinning op functioneren en verdere uitbouw Bijbelkringen.
- Bezinning op functioneren van jeugdcatechese, in het bijzonder de catechese van de oudere groepen.
- Bezinning op het vergroten van de bereidheid om vrijwilliger in het jeugdwerk te zijn.

8. Uitvoeringsdocument

Dit beleidsplan is een plan voor de periode 2023-2027. Daarnaast is er de Plaatselijke regeling waarin staat waar onze gemeente zich kerkordelijk aan verbonden heeft. En er is een uitvoeringsdocument waarin de praktische invulling van onze traditie als gemeente is weergegeven.

Documenten	Eigenaar	Vastgesteld d.d.	Looptijd
Plaatselijke regeling HGS	Kerkenraad	19 september 2022	
Uitvoeringsdocument gemeente	Kerkenraad	n.n.b.	

9. Vaststelling

Vastgesteld in 1^e lezing door de kerkenraad van de Hervormde gemeente Sommelsdijk in de kerkenraadsvergadering van 10 oktober 2022.

Besproken op de gemeenteavonden van 18 oktober 2022 en 14 maart 2023 en in 2^e lezing vastgesteld door de kerkenraad van de Hervormde gemeente Sommelsdijk in de kerkenraadsvergadering van 17 april 2023.

10. Versiebeheer

Versie	Datum	Actor	Bijzonderheden
HGS KR 01	19 september 2022	Commissie beleidsplan	Versie gereed voor bespreking in kerkenraad
HGS KR 02	10 oktober 2022	Commissie beleidsplan	Aangepast versie naar aanleiding van bespreking op 19 september 2022. Voorlopig vaststellen in kerkenraad van 10 oktober 2022. Delen met gemeente op gemeenteavond 18 oktober 2022.
HGS KR03	9 november 2022	Commissie beleidsplan	Opmerkingen vanuit bespreking kerkenraad 10/10 verwerkt
HGS KR04	19 januari 2023	Commissie beleidsplan	Kleine redactionele wijzigingen.
HGS KR05	17 april 2023	Kerkenraad	Definitieve vaststelling in 2 ^e lezing.
HGS KR06	4 maart 2024	Kerkenraad	Redactionele aanpassing term Jeugdbeleidsplan pag. 28.